

Ю. Ковалик,

доктор філософії,

асистентка кафедри кримінального права і кримінології
Львівського національного університету імені Івана Франка

ЩОДО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ ОСОБОЮ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ

Забезпечення ефективного виконання особою, застосованих до неї кримінально-правових заходів, зокрема, обмежувальних заходів, передбачених статтею 91-1 Кримінального кодексу України (далі – КК України), слугує насамперед індикатором їх результативності, а також досягнення мети їх застосування. Отже, механізм контролю за виконанням одного чи декількох обмежувальних заходів повинен бути чітко врегульований, адже визначення уповноважених суб'єктів, покладення на них відповідних обов'язків, взаємодія з іншими органами державної влади є запорукою досягнення безпеки для потерпілої особи вже після судового процесу.

Так, донедавна у частині четвертій статті 91-1 КК України було передбачено, що контроль за поведінкою засуджених, до яких застосовано обмежувальні заходи, здійснює орган пробації за місцем проживання засудженого, а в разі вчинення злочину військовослужбовцем – командир військової частини [5]. Отже, у самих положеннях про обмежувальні заходи законодавець уповноважив та зобов'язав відповідні органи здійснювати контроль за виконанням особою останніх. Все ж сьогодні частина четверта статті 91-1 КК України є виключена зі статті 91-1 КК України Законом України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів

України щодо усунення суперечностей у караності кримінальних правопорушень» (набуття чинності відбулося 11 серпня 2023 року) [11].

Зважаючи на те, що первісна редакція статті 91-1 КК України, у якій було регламентовано положення щодо здійснення контролю за виконанням обмежувальних заходів, діяла протягом чотирьох років і семи місяців (від 11 січня 2019 року), виявити доцільність сьогоденних змін і подальших перспектив вдосконалення контролю за виконанням обмежувальних заходів можна через призму їх аналізу.

Насамперед необхідно зупинитися на понятті «контроль», який у словнику української мови означає: «Перевірка, облік діяльності кого-, чого-небудь, нагляд за кимось, чимось» [20, с. 271]. Функція контролю повинна здійснюватися обов'язково в межах наданих повноважень з дотриманням норм чинного законодавства.

Тож, першим органом контролю законодавець передбачав орган пробації. Так, орган пробації – це центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері пробації (пункт 4 частини першої статті 2 Закону України «Про пробацію»), таким органом є Міністерство юстиції України [18]. Згідно з підпунктом 13-1 пункту 12 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою

Кабінету Міністрів України від 2 липня 2014 року № 228, з-поміж іншого міністр утворює уповноважені органи з питань пробації [14]. У частині першій статті 19 Закону України «Про пробацію» вказано: «Права, обов'язки, відповідальність, правовий та соціальний захист персоналу органу пробації визначаються Законом України “Про Державну кримінально-виконавчу службу України» та цим Законом» [18]. Тож, потрібно звернутись і до Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» [12], щоб визначити коло прав та обов'язків органу пробації. Все ж в аналізованих нормативно-правових актах не було і немає згадки про контроль за виконанням обмежувальних заходів органом пробації.

Досліджуючи діяльність органу пробації, варто звернутись і до підзаконних нормативно-правових актів, зокрема, згідно з Наказом Міністерства юстиції України № 2649/5 від 18 серпня 2017 року, яким затверджено Типове положення про уповноважений орган з питань пробації, уповноважений орган з питань пробації є органом виконання покарань, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері виконання певних видів кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та пробації. Орган пробації безпосередньо підпорядковується Державній установі «Центр пробації» та є відокремленим підрозділом без права юридичної особи (пункти 1 і 2 розділу I Типового положення про уповноважений орган з питань пробації). У цьому ж Типовому положенні передбачено основні завдання та функції органу пробації. Так, серед таких є здійснення нагляду за особами, звільненими від відбування покарання з випробуванням, звільненими від відбування покарання вагітними жінками і жінками, які мають дітей віком до трьох років; реалізація пробаційних програм стосовно осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням;

та інші [17]. Ознайомившись з Наказом Міністерства юстиції України № 2110/5 від 2 червня 2023 року, яким затверджене Положення про Державну установу «Центр пробації», виявлено, що державна установа «Центр пробації» – неприбуткова державна установа, створена для забезпечення виконання завдань Державної кримінально-виконавчої служби України з питань пробації і безпосереднього спрямування та координації діяльності уповноважених органів з питань пробації, що належить до сфери управління Мін'юсту. У цьому ж Положенні з-поміж іншого зазначається про структуру Центру пробації, а саме про функціонування відокремлених структурних підрозділів (Філії), до складу яких входять уповноважені органи з питань пробації. Філії не є юридичними особами та здійснюють частину делегованих функцій Центру пробації відповідно до мети (цілей), завдань та функцій (пункт 6 вищезазначеного наказу) [13]. Відтак, створено 24 філії Державної установи «Центр пробації» у кожній з областей України [15]. Водночас у підсумку, можна констатувати, що у компетенції вищезазначених органів також не було передбачено жодних повноважень щодо контролю за виконанням обмежувальних заходів.

Відповідно до розділу IX Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, затвердженого Наказом Міністерства юстиції України № 272/5 від 29 січня 2019 року, регламентований детальний порядок здійснення нагляду за особами, звільненими від відбування покарання з випробуванням, у тому числі звільненими від відбування покарання з випробуванням вагітними жінками та жінками, які мають дітей віком до семи років, та звільненими від відбування покарання вагітними жінками і жінками, які мають дітей віком до трьох років [16]. Проте і цей порядок

не мав жодного стосунку до контролю за виконанням обмежувальних заходів.

Варто зауважити, що і в Кримінально-виконавчому кодексі України (далі – КВК України) теж передбачені норми, які стосуються органу пробачії, зокрема, у статті 13 КВК України зазначено: «Уповноважений орган з питань пробачії у межах своїх повноважень забезпечує здійснення нагляду за засудженими, звільненими від відбування покарання з випробуванням, звільненими від відбування покарання вагітними жінками і жінками, які мають дітей до трьох років; виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських і виправних робіт; реалізацію пробачійних програм стосовно осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням; проведення соціально-виховної роботи із засудженими, до яких застосовано пробачію; здійснення заходів з підготовки осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, до звільнення; направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання до виправних центрів у порядку, визначеному статтею 57 цього Кодексу; здійснення інших визначених законодавством заходів, спрямованих на виправлення засуджених та запобігання вчиненню ними повторних кримінальних правопорушень» [7]. Але і в цьому нормативно-правовому акті це питання аналогічно регулюється, і вказує на відсутність повноважень контролю за виконанням обмежувальних заходів у органу пробачії навіть у час існування прямої вказівки на такий контроль у КК України.

Все ж згадку про кримінально-правові обмежувальні заходи вдалося знайти, хоча така зовсім і не сприяла розумінню попередньо передбаченого контролю органом пробачії за їх виконанням. Державна установа «Центр пробачії» підготувала

методичні рекомендації та роз'яснення по різних напрямках діяльності. Серед таких міститься (і до сьогодні) наглядова пробачія, в межах якої передбачено роз'яснення щодо ролі органів пробачії в процесі реалізації обмежувальних заходів, але чомусь це роз'яснення передбачено для сектору ювенальної пробачії, в той час як кримінально-правові обмежувальні заходи застосовуються лише до повнолітніх осіб (частина друга статті 91-1 КК України). Водночас і змістовне наповнення цього роз'яснення не співвідноситься із положеннями про обмежувальні заходи. Зокрема, поняття «злочин, пов'язаний з домашнім насильством» розглядається лише в розумінні статті 126-1 КК України «Домашнє насильство», що є неправильно, адже щонайменше станом на сьогодні вже сформована позиція Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду, де визначено те, що формулювання поняття «злочин, пов'язаний із домашнім насильством» є ширшим за поняття «домашнє насильство» у нормі статті 126-1 КК України і може полягати не лише у вчиненні цього злочину, а й в інших суспільно небезпечних діяннях, які мають ознаки домашнього насильства. Тому поняття «злочин, пов'язаний із домашнім насильством» не є відсиловним, у розумінні законодавця має комплексний характер й регламентується у різних сферах суспільних відносин [9]. Також роз'яснюється, що деякі види обмежувальних заходів належать до категорії «спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству» (стаття 24 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»), що теж є грубою помилкою, оскільки обмежувальні заходи за КК України не тотожні з вищезазначеними заходами та інше [4].

Отже, можна підтвердити, що раніше передбачені обов'язки контролювати обмежувальні заходи,

передбачені статтею 91-1 КК України, були регламентовані лише у кримінальному законі. Так, за такий довгий проміжок часу спеціальне законодавство мало би бути приведене у відповідність до КК України, але очевидно, законодавець вирішив піти іншим шляхом і вчинив навпаки, виключивши положення про контроль з КК України.

Другий суб'єкт контролю за виконанням обмежувальних заходів військовослужбовцем, який був назначений у частині четвертій статті 91-1 КК України, – командир військової частини [5]. Важливо, що в законодавстві, яке стосується правового статусу командира військової частини і військовослужбовців також не було і немає жодної згадки про такий контроль (Закони України «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про оборону України», «Про Збройні Сили України», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» тощо), навіть у Розділі 2 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, затвердженого Законом України від 24 березня 1999 року № 548-XIV, серед обов'язків командирів (начальників) також не передбачено цю функцію [19].

Відповідно до статті 14 КВК України військові частини, гауптвахти виконують покарання у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу, службового обмеження для військовослужбовців, засуджених за кримінальні проступки, арешту з утриманням засуджених на гауптвахтах, а також здійснюють контроль за поведінкою засуджених військовослужбовців, звільнених від відбування покарання з випробуванням. Частина перша статті 163 КВК України передбачає: «Нагляд за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, протягом іспитового строку здійснюється уповноваженим органом з питань

пробації за місцем проживання засудженого, а стосовно військовослужбовців – командирами військових частин». У частині другій статті 164 КВК України передбачено, що орган пробації у разі призову засудженого на строкову військову службу до територіального центру комплектування та соціальної підтримки надсилає копію вироку, а в необхідних випадках до неї додаються інші документи, які потрібні для здійснення контролю за поведінкою засудженого за місцем проходження служби [7]. І знову жодної вказівки про функцію контролю за виконанням обмежувальних заходів, лише про контроль у разі звільнення особи від відбування покарання з випробуванням, а відтак, ситуація була ідентична як із органом пробації.

Водночас правове регулювання контролю за військовослужбовцями і у разі звільнення особи від відбування покарання з випробуванням теж має істотні прогалини, що підтверджується й у офіційних джерелах. Зокрема, у Листі-завданні Управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України підпорядкованим органам військового управління, військовим частинам (підрозділам), скерованому 15 квітня 2019 року, за № 354/1/1861 констатовано, що питання щодо порядку здійснення нагляду за поведінкою військовослужбовців, звільнених від відбування покарання з випробуванням, командирами військових частин кримінально-виконавчим законодавством не врегульовані [8].

Виявлена проблема прослідковується і у судовій практиці, зокрема, у разі призначення особі одного чи декількох обмежувальних заходів і покладення обов'язку контролювати їх виконання на орган пробації (у час чинності положень частини четвертої статті 91-1 КК України), останній звертався до суду з клопотанням про, наприклад, «приведення резолютивної частини вироку у відповідність

до чинного законодавства», «вирішення питання, пов'язаного з виконанням вироку суду», «виправлення описки в вироку суду» та інше. Все ж всі ці подані до суду клопотання зводяться до того, що орган пробації заперечував проти здійснення контролю за призначеними особі обмежувальними заходами. Так, Очаківським міськрайонним судом Миколаївської області у справі № 483/1562/19 від 25 травня 2020 року постановлено ухвалу на клопотання начальника Очаківського міськрайонного сектору філії Державної установи «Центр пробації» в Миколаївській області про вирішення питання, пов'язаного з виконанням вироку суду, в якому зазначено, що контроль за поведінкою засуджених в частині застосованих обмежувальних заходів не належить до уповноваженого органу з питань пробації. Суд постановив абзац третій резолютивної частини вироку викласти в такій редакції: «Контроль за поведінкою ОСОБА_1 в частині застосування обмежувального заходу, покласти на уповноважений підрозділ Національної поліції України за місцем проживання засудженого» [21]. Хорольським районним судом Полтавської області у справі № 548/1658/20 від 3 вересня 2021 року постановлено ухвалу на подання начальника Хорольського районного сектору філії Державної установи «Центр пробації» в Полтавській області про те, що останній не уповноважений здійснювати контроль за виконанням обраного особі обмежувального заходу, оскільки такий контроль повинен здійснювати ВП № 2 Лубенського РВП ГУНП в Полтавській області, як орган поліції за місцем проживання правопорушника, начальник Хорольського районного сектору філії Державної установи «Центр пробації» в Полтавській області просила виправити описку у вироку суду в частині контролю за виконанням вироку суду в частині обмежувального заходу.

Проте в цьому разі суд постановив у задоволенні подання відмовити [23]. Синельниківським міськрайонним судом Дніпропетровської області у справі № 191/3998/21 від 10 червня 2022 року постановлено ухвалу на клопотання начальника Синельниківського районного відділу № 2 філії Державної установи «Центр пробації» у Дніпропетровській області про приведення резолютивної частини вироку Синельниківського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 3 лютого 2022 року відносно ОСОБА_1 у відповідність до чинного законодавства, оскільки у вироку відсутнє посилання на положення частини другої статті 2 або пункт 4 частини третьої статті 76 КК України, що позбавляє орган пробації можливості виконувати вказаний обмежувальний захід. З-поміж іншого суд встановив, що при застосуванні обмежувального заходу, передбаченого статтею 91-1 КК України у вироку відсутнє посилання на положення частини другої статті 76 або пункт 4 частини третьої 76 КК України, що позбавляє орган пробації можливості виконувати вказаний обмежувальний захід. Тож, суд постановив клопотання задовольнити та резолютивну частину вироку Синельниківського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 3 лютого 2022 року, яким було засуджено ОСОБА_1 за статтею 126-1 КК України, привести у відповідність до вимог статей 76, 91-1 КК України, а саме на підставі пункту 4 частини третьої статті 76, пункту 5 частини першої статті 91-1 КК України направити засудженого ОСОБА_1 до органу з питань пробації для проходження пробаційної програми на строк 2 місяці, поклавши на нього обов'язок виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою [22].

Можна констатувати, що сам факт звернення органу пробації до суду з відповідними клопотаннями свідчив не лише про істотні прогалини

у законодавстві, а й про відсутність розуміння законодавчих приписів. Можливо це і стало однією з причин внесення змін до КК України в частині контролю за виконанням обмежувальних заходів, питання лише у їх доцільності та наслідках.

Доречно згадати, що одночасно зі внесенням до Загальної частини КК України положень, які стосуються обмежувальних заходів (ще 6 грудня 2017 року), законодавець доповнив і Особливу частину КК України новим складом кримінального правопорушення, передбаченого статтею 390-1 КК України «Невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або непроходження програми для кривдників» [6]. Відтак, у разі умисного невиконання обмежувальних заходів, передбачених статтею 91-1 КК України, особа вчиняє кримінальний проступок. Очевидно, що в цьому разі дотичними до виявлення таких суспільно небезпечних діянь є органи контролю за виконанням призначених кримінально-правових обмежувальних заходів. Проте, аналізуючи судову практику, що стосується засудження особи за вчинення суспільно небезпечних діянь, передбачених статтею 390-1 КК України, виявлено тенденцію до інкримінування особі цієї норми, але лише в частині умисного невиконання обмежувальних приписів або умисного ухилення від проходження програми для кривдників, які призначаються особі в межах інших сфер правового регулювання, зокрема, цивільної та адміністративної. Станом на серпень 2023 року проаналізовано 280 вироків, серед яких вдалось віднайти лише два вирокі (вирок Кам'янка-Бузького районного суду Львівської області у справі № 446/891/22 від 23 вересня 2022 року та вирок Оболонського районного суду міста Києва у справі № 756/5033/23 від 24 квітня 2023 року), на підставі яких осіб визнано винними у вчиненні кримінального правопорушення, перед-

баченого статтею 390-1 КК України, у формі умисного невиконання обмежувальних заходів, передбачених статтею 91-1 КК України [1; 2]. Так, з огляду на такий стан судової практики можна зробити висновок, що призначені особі кримінально-правові обмежувальні заходи загалом виконуються, проте враховуючи, що навіть тоді, коли компетенція щодо контролю була передбачена у КК України, а її реальної реалізації на практиці не було, то можливо варто ставити питання про те, що не було і немає кому виявляти порушення застосованих судом до особи обмежувальних заходів, передбачених статтею 91-1 КК України?

Тож, якщо вищеописані проблеми існували в час коли хоч якось можна було ідентифікувати кому належить повноваження контролювати виконання обмежувальних заходів, то станом на сьогодні ситуація виглядає ще гірше. Так, у зауваженні Головного юридичного управління до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо усунення суперечностей у карності кримінальних правопорушень» зазначається: «згідно з частиною десятою статті 26 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» у разі порушення кримінального провадження у зв'язку з вчиненням домашнього насильства перелік заходів щодо тимчасового обмеження прав або покладення обов'язків на особу, яка підозрюється, обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, пов'язаного з домашнім насильством, або визнана винною у його вчиненні, а також порядок застосування таких заходів визначаються Кримінальним кодексом України та Кримінальним процесуальним кодексом України. Визначений у статті 91-1 КК України порядок застосування відповідних обмежувальних заходів має включати, зокрема і контроль за їх виконанням.

Тобто з огляду на вказану норму Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» слід визначити орган, який здійснюватиме таку діяльність» [3]. Проте з огляду на сучасний стан законодавства можна констатувати лише відсутність відповідних положень, які би визначали такий орган. Тим паче, що у Пояснювальній записці до проекту Вищезазначеного закону, яким і було виключене положення щодо контролю зі статті 91-1 КК України, немає жодного обґрунтування у зв'язку з чим викликана необхідність таких змін і яке бачення у законодавця щодо здійснення контролю за виконанням обмежувальних заходів [10].

Єдине про що варто згадати ще в контексті контролю за виконанням обмежувальних заходів, це положення частини другої статті 76 КК України, де зазначено: «На осіб, засуджених за злочини, пов'язані з домашнім насильством, суд може покласти інші обов'язки та заборони, передбачені статтею 91-1 цього Кодексу» [6]. Так, така регламентація підміняє поняття, адже, очевидно, що зараз суд може призначити один чи декілька обмежувальних заходів одночасно зі звільненням особи від відбування покарання з випробуванням як одного з різновидів звільнення від покарання на підставі частини першої статті 91-1 КК України. Тому зазначення цього положення у статті 76 КК України призводить до дублювання і плутанини, від нього варто відмовитись. Однак все ж видається, що поки існують паралельно ці дві норми у КК України і суд призначає особі, звільненій від відбування покарання з випробуванням, інші обов'язки та заборони, передбачені статтею 91-1 КК України, контроль за виконанням таких зможе здійснювати орган з питань пробації за місцем проживання, роботи або навчання засудженого, а щодо засуджених військовослужбовців – командир військової частини, адже такі повноваження органів є перед-

бачені частиною четвертою статті 76 КК України та закладені у спеціальному законодавстві [6]. Проте у решті випадків призначення особі обмежувальних заходів, наприклад, одночасно з покаранням, яке не пов'язане з позбавленням волі чи одночасно зі звільненням від кримінальної відповідальності, невідомо хто повинен здійснювати контроль за їх виконанням.

Отже, виявлені неузгодженості та прогалини підтверджують відсутність належного правового регулювання контролю за виконанням кримінально-правових обмежувальних заходів. Якщо раніше положення частини четвертої статті 91-1 КК України щодо суб'єктів контролю носили декларативний характер, то сьогодні такі взагалі відсутні, що зумовлює і відсутність контролю за виконанням обмежувальних заходів особою. Так, нагально необхідні законодавчі зміни та доповнення насамперед у КК України, а також у спеціальному законодавстві, зокрема, Законі України «Про пробацію», Законі України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», КВК України та в інших підзаконних нормативно-правових актах. Також доречно буде залишити лише один орган контролю – орган пробації, у зв'язку з проведеним детальним оглядом його правового статусу, повноважень, а також близькістю між заходами пробації та обмежувальними заходами (статті 18 та 19 Закону України «Про пробацію»), а у випадку необхідності застосувати один чи декілька обмежувальних заходів до військовослужбовця органу пробації варто надати відповідні повноваження, які за необхідності вже зможуть бути передані, наприклад, командирі військової частини.

У науковій статті розглядаються проблеми та перспективи здійснення контролю за виконанням особою одного чи декількох обмежувальних заходів, передбаче-

них статтею 91-1 Кримінального кодексу України. Так, виявлено, що сьогодні це питання набуло ще більшої актуальності, адже нещодавно, а саме 11 серпня 2023 року набули чинності зміни до Кримінального кодексу України, якими положення частини четвертої статті 91-1 Кримінального кодексу України були виключені. Тож, якщо раніше повноваження щодо контролю за виконанням кримінально-правових обмежувальних заходів були покладені на орган пробації та командира військової частини, то сьогодні немає жодної законодавчої згадки кому ці повноваження передано і хто здійснюватиме такий контроль.

Так, насамперед для того, аби виявити доцільність і результативність таких змін, проаналізовано попередню діяльність органу пробації та командира військової частини в контексті контролю за виконанням кримінально-правових обмежувальних заходів. Шляхом аналізу основних нормативно-правових актів, які регулюють повноваження вищезазначених суб'єктів, вдалося виявити, що як і зараз, раніше у спеціальному законодавстві не було жодної згадки про такий контроль. В цьому разі це свідчить лише про те, що попередньо чинні положення статті 91-1 Кримінального кодексу України щодо контролю за виконанням обмежувальних заходів носили декларативний характер, а сьогодні такі взагалі відсутні.

Аргументовано, що існує нагальна необхідність законодавчого втручання для забезпечення контролю за виконанням обмежувальних заходів, передбачених статтею 91-1 Кримінального кодексу України. А також виявлено, що з огляду на близькість між заходами пробації та обмежувальними заходами контроль за виконанням останніх варто все ж таки

залишити у компетенції органу пробації, а разі необхідності контролю за виконанням таких заходів військовослужбовцем, надати відповідні повноваження органу пробації, які зможуть бути передані, наприклад, командирі військової частини.

Ключові слова: обмежувальні заходи, контроль, орган пробації, командир військової частини.

Kovalyk Yu. Regarding control over the person's execution of criminal-legal restrictive measures

The scientific article examines the issues and prospects of monitoring individuals' compliance with one or more restrictive measures outlined in Article 91-1 of the Criminal Code of Ukraine. Certainly, it has been observed that this matter has gained further significance in contemporary times. This is particularly due to the recent occurrence of amendments to the Criminal Code of Ukraine, specifically on August 11, 2023. These amendments led to the removal of the stipulations present in the fourth section of Article 91-1 of the Criminal Code of Ukraine. Previously, the authority concerning the oversight of the implementation of criminal-law restrictive measures were under the responsibility of the probation authority and the military unit commander. However, at present, there exists no legislative mention of the entity to which these powers have been transferred, nor of the party designated to undertake such oversight.

Primarily, the analysis of the prior performance of the probationary entity and the military unit commander in the context of overseeing the execution of criminal-law restrictive measures has been conducted with the aim of discerning the rationality and efficacy of such alterations. Upon examining the primary normative and legal documents that regulate

the jurisdiction of the mentioned entities, it has been determined that, similar to the current situation, there was previously no reference to such supervision within the specialized legislation. In this instance, this merely signifies that the previously effective provisions of Article 91-1 of the Criminal Code of Ukraine concerning oversight of restrictive measures carried a declarative nature, while today, such provisions are entirely absent.

It is substantiated that there exists a pressing need for legislative intervention to ensure oversight of the implementation of restrictive measures as stipulated by Article 91-1 of the Criminal Code of Ukraine.

Additionally, it has been identified that due to the proximity between probationary measures and restrictive measures, overseeing the implementation of the latter should still remain within the jurisdiction of the probationary authority. However, if the need arises for military personnel to supervise the execution of such measures, it is advisable to grant the necessary authority to the probationary entity, which could potentially be delegated, for example, to the military unit commander.

Key words: restrictive measures, control, probation authority, military unit commander.

Література

1. Вирок Кам'янка-Бузького районного суду Львівської області у справі № 446/891/22 від 23.09.2022 р. URL: <https://reustr.court.gov.ua/Review/106418183> (дата звернення 10.08.2023).

2. Вирок Оболонського районного суду міста Києва у справі № 756/5033/23 від 24.04.2023 р. URL: <https://reustr.court.gov.ua/Review/110792510> (дата звернення 10.08.2023).

3. Зауваження до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо усунення суперечностей у каранті кримінальних правопорушень»: Головне юридичне управління

Верховної Ради України від 28.11.2022 р. № 8235. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1873980> (дата звернення 10.08.2023).

4. Інформація про методичні рекомендації та роз'яснення: Державна установа «Центр пробації» від 19.02.2019 р. № 581/6/Ян-19. URL: https://drive.google.com/file/d/1WawX-gCtbyk3LmYI4_Fw-ve5FJly0ISA/view (дата звернення: 01.08.2023).

5. Кримінальний кодекс України: Кодекс України, Закон від 05.04.2001 р. № 2341-III. Редакція від 28.04.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/ed20230428#Text> (дата звернення: 20.08.2023).

6. Кримінальний кодекс України: Кодекс України, Закон від 05.04.2001 р. № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 29.06.2001 р. № 25. Ст. 131.

7. Кримінально-виконавчий кодекс України: Кодекс України, Закон від 11.07.2003 р. № 1129-IV. Відомості Верховної Ради України. 23.01.2004 р. № 3. Ст. 21.

8. Лист-завдання Управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України підпорядкованим органам військового управління, військовим частинам (підрозділам) скерований 15.04.2019 р. № 354/1/1861. URL: https://drive.google.com/file/d/1vpK0GBf2tVFHA4dDnbj3jr5SUNYh_2KS/view (дата звернення: 20.08.2023).

9. Постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 12.02.2020 р. URL: <https://reustr.court.gov.ua/Review/87602679> (дата звернення: 02.08.2023).

10. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу України (щодо усунення внутрішніх суперечностей у каранті кримінальних правопорушень)»: Апарат Верховної Ради України від 24.11.2022 р. № 37409/1-2022/201519. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1557427> (дата звернення 10.08.2023).

11. Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо усунення суперечностей у каранті кримінальних правопорушень: Закон від 13.07.2023 р. № 3233-IX. Урядовий кур'єр. 11.08.2023 р. № 161.

12. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон від

23.06.2005 р. № 2713-IV. Відомості Верховної Ради України. 29.07.2005 р. № 30. С. 1214. Ст. 409.

13. Про затвердження Положення про Державну установу «Центр пробації» : Наказ Міністерства юстиції України від 02.06.2023 р. № 2110/5. URL: <https://drive.google.com/file/d/1DGhAMlulf2TvJGduri463BGpwDmIqovA/view> (дата звернення: 02.08.2023).

14. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 228. Офіційний вісник України. 15.07.2014 р. № 54. С. 88. Ст. 1455. Код акта 73125/2014.

15. Про затвердження Положень про філії Державної установи «Центр пробації» : Наказ Державної установи «Центр пробації» від 10.12.2020 № 741/ОД-19. URL: https://www.probation.gov.ua/wp-content/uploads/2020/12/2020.12.10-наказ-ДУ-№-741_ОД-20-Положення-про-фили.pdf (дата звернення: 02.08.2023).

16. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі : Наказ Міністерства юстиції України від 29.01.2019 р. № 272/5. Офіційний вісник України. 19.02.2019 р. № 14. С. 125. Ст. 525. Код акта 93444/2019.

17. Про затвердження Типового положення про уповноважений орган з питань пробації та Типового поло-

ження про сектор ювенальної пробації : Наказ Міністерства юстиції України від 18.08.2017 р. № 2649/5. Офіційний вісник України. 15.09.2017 р. № 72. С. 252. Ст. 2238. Код акта 87203/2017.

18. Про пробацію : Закон від 05.02.2015 р. № 160-VIII. Відомості Верховної Ради України. 27.03.2015 р. № 13. С. 745. Ст. 93.

19. Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України : Закон від 24.03.1999 р. № 548-XIV. Відомості Верховної Ради України. 11.06.1999 р. № 22. Ст 194.

20. Словник української мови : в 11 т. 1970–1980. URL: <http://sum.in.ua> (дата звернення: 20.08.2023).

21. Ухвала Очаківського міськрайонного суду Миколаївської області у справі № 483/1562/19 від 25.05.2020 р. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89537162> (дата звернення 10.08.2023).

22. Ухвала Синельниківського міськрайонного суду Дніпропетровської області у справі № 191/3998/21 від 10.06.2022 р. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104912681> (дата звернення 10.08.2023).

23. Ухвала Хорольського районного суду Полтавської області у справі № 548/1658/20 від 03.09.2021 р. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99364380> (дата звернення 10.08.2023).

